

Mit Liv og Levned.

Af **H. H. Steensvang.**

II.

Arresten i Odense.

Omsider naaede vi Odense, og jeg blev indsat i Arresten, men hvor forundret blev jeg ikke, da jeg saa og erfarede, at mange var fængslede for samme Sag som jeg! Paa staaende Fod kom jeg i Forhør, omendskønt jeg bar Lænker. Jeg bad om at blive befriet for de trykkende Lænker, hvilket ogsaa skete, da jeg blev indladt i Arresten. Jeg havde kun været der i nogle faa Minutter, før der traadte en høj og anselig Mand ind til mig. Det var Politimester Schönheide i Odense. Han var den første gode og ædle Mand, som jeg i lang Tid havde bemærket. Han spurgte, hvorledes jeg befandt mig, og hvorledes jeg havde haft det i Flensborg. Jeg fortalte alt nøje, og han sagde: »Jeg vil nok tro det. Han ser mig nok ud til, hvordan han har haft det. Men her skal det nok blive bedre for ham, og hvad Forseelsen angaar, da skal jeg nok indlægge et godt Ord for ham hos den nedsatte Kommission.« Jeg bevidnede ham min dybt følte Taknemmelighed, og jeg kan heller ikke nok udtrykke mig om, hvilken Hjertens Vederkvælgelse hans venlige og omsorgsfulde Ord var.

Næste Dag begyndte Forhørene for fulde Sejl. Jeg havde nu fast besluttet at gaa Sandhedens Vej og blev ogsaa derpaa, uagtet Sandhed og Løgn stedse var i Kamp med hinanden, thi flere af mine Medfanger tog Tilflugt til Usandheder og søgte ogsaa at formaa mig dertil. Da jeg imidlertid holdt fast ved Sandheden, paadrog jeg mig det bitreste Had af nogle af Rigsbankfangerne — (vi kaldtes nemlig her for »Rigsbankere«). De søgte at sværte mig saa sort som muligt, saa jeg i Følge deres skammelige Løgne kunde have kommet til at bøde med Livet paa en højst skændig Maade.

Endelig tog Forhørene en despotisk og tyrannisk Gang. Jeg blev saaledes Øjenvidne til, at flere blev

slaaet saaledes, at de faldt ned paa Gulvet som et Stykke Kvæg, der er slaaet for Panden. Under Hug og Slag blev de ulykkelige tilspurgte, og af Smerte sagde de ja til mere, end de havde forbrudt. Jeg tænkte ved mig selv: Disse lumpne Sedler svarer fuldstændigt til deres »Bank«-Navn. Men denne brutale Fremgangsmaade havde til Følge, at mange flere Deltagere blev røbet, deriblandt ogsaa en af min Slægt, som Møller røbede. Næsten hver Dag blev der nu efter dette Forhør indbragt Fanger, saa vi nu snart blev 35 af de saakaldte »Rigsbanker«. Der var store Købmænd iblandt, selv en Birkedommer og en Degn og flere andre, som ikke hørte til Bondestanden. De fleste var fra Fyn, især fra Sognet V....^{*)}), hvor jeg ogsaa først var truffet sammen med mine Ulykkesfæller. Til Sovekammeret fik jeg en af dem. Han kaldtes »den rige Bonde«.

Men desuden var der ogsaa blevet mange gudsforgangne Tyve pakket ind imellem os »Rigsbankere«. De var os til stor Modbydelighed ved deres raa Opførsel, ikke alene deres frygtelige Banden og Sværgen, men ogsaa ved anden hæslig og afskyelig Uterlighed. Jeg tænkte rigtignok, at her havde været noget at bestille for en Præst med at omvende disse grove Syndere, men Præster kom der ingen af. Som Følge af deres meget store Ugudelighed, baade i Ord og Gerning, befandt jeg mig som i Forgaarden til Helvede. Imidlertid opdagede jeg snart, at de trods deres Spot og Ringeagt for alt, hvad der er helligt, dog var meget overtroiske. Saasnart det blev silde Aften og mørkt, kunde ikke saa meget som en Mus røre sig, uden at de straks troede, at der var noget overnaturligt, eller at den onde var i Nærheden. Paa Grundlag af denne Overtro lagde jeg en Plan, for at faa dem afvænnnet med deres forfærdelige Banden.

Jeg fyldte Skaarene af en ituslaaet Tallerken i min ene Støvle, og i Stroppen bandt jeg et Stykke Seglgarn, som langs ad Gulvet løb hen til min Seng. Da den rige Bonde og jeg havde lagt os, lod jeg, som om jeg sov. Men lidt efter gjorde jeg et Træk i Støvlen, hvilket gav en Lyd, som om en hoppede paa et

---

^{*)} Prikkerne og Teksten synes at hentyde til Veflinge Sogn, hvorfra der var adskillige indviklet i Sagen.

Ben med en Lænke om samme. Men sikken en Tilstand blev der ikke i dette Fangerum! Nogle raabte: »Jesus, hvad var dog det!« Andre raabte paa mig og spurgte: »Steensvang, hørte du det?« Jeg stillede mig som en, der pludselig er bleven vækket, og sagde, at jeg vilde sove. Der blev nu en Pavse, og jeg lod, som om jeg sov, men trak saa nok engang i Støvlen, denne Gang stærkere. Havde det ikke været galt før, blev det det nu, og de raabte alle: »Nu hørte du det selv!« »Ja«, sagde jeg, »sikkert er det Fanden selv, og er det ham, maa I selv tilskrive Eder Aarsagen paa Grund af Eders gruelige Banden og Paakaldelse af hans Navn. Jeg maa nu op af Sengen for at holde ham fra mig«. Da hørte jeg rundt om i Sengene: »Aa, Gud fri og frelse os!« En Tysker, som i Mangel af et Rejsepas ogsaa var blevet pakket ind til os den Aften, betoges helt af Skræk og sagde: »Gott Dausend! Der Dyvel is gewiss hier!« Jeg stod op af Sengen, slog Kors for mig, trak en Kreds om mig og sagde: »Jeg byder dig, Satan, ikke at komme mig nærmere end til denne Kreds, thi du har ikke noget med mig at gøre, da jeg ikke som de andre her har kaldt paa dig fra Morgen til Aften. Henvend dig til dem, som ideligen har paa-kaldt dig!« Med Lok og Top stak de alle under Dækket i deres Køjer, men endelig sagde de bedende til mig: »O kære Steensvang, kan du faa den slenime bort, saa for Guds Skyld gør det!« Jeg tog saa det Løfte af dem, at de ikke mere vilde bande, og sagde derpaa: »Nu, Satan, jeg byder og befaler dig i Jesu Navn, at du øjeblikkeligt viger bort, thi her er ingen Syndere længere!« Men da jeg havde sagt dette, gav jeg Støvlen nogle stærke Træk, saa den gjorde et frygteligt Rabalder. »Hvad? Vil du ikke adlyde? Ja, saa maa jeg mane dig ned«, sagde jeg og udtalte derpaa nogle Ord, som sagtens ikke havde hjemme i noget Sprog. Saa blev det stille, men da jeg var ved at faa Støvlen ubemærket paa Plads, havde jeg det Uheld at støde mod en Natspand, saa denne gav en modbydelig Stank fra sig. »Fy, hvor det stinker!« var der en, som sagde. »Ja, saadan er det altid, naar den onde skal tvinges bort«, svarede jeg.

Næste Morgen blev Fandens Visit bekendt i alle Arrestlokaler som en fuldkommen sandfærdig Be-

givenhed. Selv Arrestforvareren kom hen til mig, da vi gik paa Pladsen, og spurgte, om det virkelig var sandt med dette Spøgeri. »Ja«, sagde jeg, »det var galt nok, og mere vil jeg ikke sige uden dette, at det er bedst at holde sig til Gud.« Den hele Komædie var nok en Usandhed, men jeg fortrød den aldrig, thi den frygtelige Banden og Sværgeu fik dog dermed en Ende.

Da der var forløben flere Uger med den sædvanlige Gang til Forhør, sagde jeg en Dag til Kommissionen: »Der er en Ting, som jeg gerne vilde bede den højtærede Kommission om, hvis jeg ellers maa faa Tilladelse dertil«. — »Hvad er det?« — »Det er at faa Tilladelse til at indgaa til Hans Majestæt Kongen med en Bøn og Forestilling, saa snart Kommissionens Dom foreligger.« — »Og hvad skal denne Bøn indeholde?« — »Dette, at vi, som kaldes Rigsbanker, maa blive transporterede til en af Kolonierne, hvor der savnes Beboere, for at vi paa et saadant Sted kan virke til Statens Tarv og Nytte, thi jeg har hørt fortælle, at England har stor Fordel af disse Forbryderkolonier.« — Dette behagede dem meget, og de gav deres Tilladelse. Vi oplivedes alle, og i mange Uger levede vi i Haabet om at blive sendte enten til de Nikobariske Øer i den bengalske Havbugt eller ogsaa til en af de vestindiske Øer. Men dette Haab brast, thi Kommissionen trak Tilladelsen tilbage.

Det fejlslagne Haab gav os alle et haardt Stød, og vi sank i sørgelige Tanker. Enhver indsaa nu, at der var ingen Naade at vente og mente nu at kunne gætte sin Dom, som vilde lyde paa at blive hængt eller at miste Hovedet. Den rige Bonde vred sine store Hænder, saa det knagede i Fingrene, og tog saadanne Skridt med sine store Træsko, saa Gulvet gungrede under hans store Legemsmaskine. Han klagede stedse og sagde: »O! Eja, Børnlille! mit Hoved er mig saa vaagt«. Det fik jeg for Resten at fornemme, thi jeg maatte hver Nat bære hans store Hoved paa min Ryg, naar vi laa sammen i Køjen.

Hvad mig selv angik, da henfaldt jeg i tunge og mørke Tanker, saa jeg om Natten ikke kunde sove, og om Dagen grublede over min tunge Skæbne. Jeg svandt derfor hen til en Skygge af, hvad jeg før havde været, og mine Ulykkeskammerater sagde en Dag til

Arrestforvarerens Kone: »Steensvang lever vist ikke længe, thi han svinder ganske hen, og det kommer ogsaa an paa, om han beholder sin Forstand.« Der-til svarede hun: »Det har slet ingen Nød, hverken med det ene eller det andet. Dør han, saa har vi Jord og Grav at putte ham ned i, og bliver han vanvittig, saa har vi en Daarekiste at indkvartere ham i.« Mine Kammerater fortalte mig dette Svar, og jeg gjorde mig mine egne Tanker.

Flugten.

Endelig kom jeg i Tanker om at frelse Liv og Lemmer ved at flygte fra Fængslet. Disse Tanker satte sig mere og mere fast hos mig og opmuntrede mig. Men jeg glemte heller ikke at henvende mig til Gud om Hjælp, og jeg bad tillige om at faa Varsko. Da jeg en Morgen vaagnede, fortalte min Sovekammerat, at han havde drømt om mig. Han havde set mig flyve op imod Himmelen, og udlagde det paa den Maade, at jeg snart vilde dø. Jeg havde faaet en fast Tro paa hans Drømme, thi jeg havde flere Eksempler paa, hvorledes de var gaaet i Opfyldelse. (Steensvang fortæller her et Eksempel).

Det saa snart ikke mere ud til, at Arrestforvarerens Kone skulde komme og slæbe mig til Graven, thi Haabet om at erhverve mig Friheden ved Flugt oplivede atter mit sunkne Mod og genvakte min indslumrede Energi. Jeg spiste for at samle Kræfter til det forestaaende Vovestykke og for at have noget at tære af, naar jeg efter Flugten maaske i længere Tid ikke kunde byde mine Tænder noget at tygge paa.

Det var jo for saa vidt godt nok at lade Tankerne løbe forud, men her sad jeg jo indenfor Laas og Lukke, og desuden var der en stærk Vagt. Jeg maatte derfor have Lejligheden godt eftersat for at udfinde, hvorledes Flugten skulde gaa for sig. Mens jeg gik op paa første Sal til Forhør, blev jeg opmærksom paa, at der fandtes endnu en Opgang til det øverste Loft, og at denne Opgang ikke var aflaaet. Tillige opdagede jeg, at man fra Raadstuens Tag kunde komme over paa Naboens Tag. Denne Vej maa du altsaa søge, tænkte jeg.

Men godt er det at have en stedkendt Ledsager, naar du først er udenfor Odense, tænkte jeg ogsaa, for du kan jo ikke følge Vej og Stier og maa gaa i Mulm og Mørke. En saadan Ledsager eller Vejviser fandt jeg snart. En ung og snedig Tyv sad sammen med os. Da han førtes ind til os, havde der rejst sig en Storm blandt de andre Rigsbankere, fordi de var Rigsbankere og ikke vilde have enhver Tyvekknægt sat sammen med sig. Jeg sagde ingen Ting, og derfor viste den unge Mand Hengivenhed for mig. Da han stedse gik tavs og grundede, sluttede jeg, at han ogsaa gik svanger med Undvigelsestanker. Jeg betroede altsaa mit Forsæt til ham, og han havde nok Lyst at gøre mig Følgeskab. Jeg fortalte ham saa, at jeg kun ventede paa, at Vejret blev stormfuldt med Regn og Slud i Forening med mørke Nætter, thi ved saadant Vejrligt bliver enhver inden for sine Døre, og det er tjenligt for os.

Det varede ogsaa kun et Par Dage, før saadant Vejr traf ind. Vi hørte Vinden suse og bruse, som om den vilde advare os om, at den kolde Vinter stod for Døren, især da den bragte Sne, Hagl og Regn blandet med hinanden. Jeg sagde til min Ledsager: »I Aften maa du samle al din Selvstændighed og alt dit Mod, thi da sætter jeg mit Forsæt i Værk.«

Det blev Aften, og vi kom som sædvanligt ud paa den vel omskansede Plads for at trække frisk Luft. Vi havde saa Lov til at gaa ind til Arrestforvareren for at faa noget fornødent til Livets Ophold. Medens jeg stod paa Arrestforvarerens Forstue, passede jeg mit Snit, da Vagten vendte Ryggen til mig, tog med Lynets Hurtighed mine Tøfler i Haanden og smuttede op ad en Trappe, derpaa med lange, listende Skridt hen over Arrestforvarerens Stuer og derpaa igen op ad en Trappe, der førte op til det øverste Loft. Ankommen der, gav jeg mig øjeblikkelig i Arbejde med at bryde Tagstene løs. Kalken faldt imidlertid ned paa Loftet og gjorde en forfærdelig Alarm i den store Rumlekasse, hvorfor jeg hurtigt trak min Kjole af og udbredte den paa Loftet for at dæmpe Lyden. Omsider fik jeg Hul og kunde se lidt mere af Verden. Jeg vrikkede Hovedet ud, men kunde nok se, at jeg ikke saadan kunde komme igennem. Derfor kastede jeg flere Klæder af mig, saa jeg kun

beholdt et Par Bukser og en Nattrøje over Skjorten. Saa fik jeg Hovedet, Skuldrene og Armene udenfor, men den anden Halvdel af Legemet sad saaledes i Klemme indenfor, at jeg var fanget som en Makrel i et Fiske-net. Med al Kraft brød jeg da paa, og en Lægte maatte bukke og briste. Det gav Lindring, men det gav ogsaa et Rabalder. Dette blev tillige et Tegn til ham, der vilde følge mig, thi da han hørte det, kom han op til mig, men han var helt modløs og sagde: »O Steensvang, kom hellere tilbage, det gaar aldrig godt, da du har gjort saadan Alarm, at jeg kunde høre det nede paa Pladsen.« »Tilbage kommer jeg ikke«, sagde jeg, »men vil du med, saa kom hurtigt, for der bliver ikke lang Tid at føre Sladder i.«

Jeg krøb saa ud paa Tagstenene og den anden bagefter. Der stod jeg nu paa Taget og saa, at man næsten skulde have Ben som en Hjort for at springe over paa Nabohuset, for der var en Afstand af flere Alen. Jeg betænkte mig imidlertid ikke længe, men med min Kjole i Haanden sprang jeg rask til og kom ogsaa vel over. Jeg slængte Enden af min Kjole over til den anden, og da han omsider vovede Springet, trak jeg ham over. Nu stod vi der og skulde til at kradse os videre frem, nemlig op paa Husets Rygning, men hvor bestyrtede blev vi ikke, da vi mærkede, at vi havde Katteklør behov, da Tagstenene var belagte med fint Mos, som nu i Regnen var blevet helt fedtet og glat. Vi maatte holde fast baade med Hænder, Knæer og Fødder, og omsider naaede vi op. Vi krøb saa et Stykke hen ad Rygningen, men saa mødte der os en ny Forhindring, en høj og bred Skorsten, ved hvilken jeg nær havde mistet Livet paa en grufuld Maade, som jeg ikke kan tænke paa uden Gysen. Da jeg vilde liste mig om ved denne, kunde jeg næppe favne fra Kant til Kant og kunde derfor kun holde mig fast med Fingerenderne paa begge Kanter, hvorfor mine Fingre blev for svage og gav Slip paa Kanterne. Jeg rutsjede nedad i en Fart, men til en for mig uforglemmelig Lykke kom jeg til at ride paa skrævs paa et lille fransk Spir, ellers var jeg ved Faldet fra to høje Stokværker blevet smadret paa Stenbroen. Efter at have siddet roligt i et Par Minutter, gav jeg mig til at krybe opad paa Sneglevis. Jeg lagde hele Legemet ind paa Tagstenene, og med Hæn-

der, Arme og Ben skød jeg mig frem som en Orm og naaede paa denne Maade op til Skorstenen, hvor min Ledsager sad med sit sædvanlige Klynken og ikke vidste Raad. Jeg rakte saa min Haand ud og hjalp ham forbi Skorstenen, men min Kjole maatte jeg lade i Stikken, den laa paa den anden Side af Skorstenen.

Vi gav os nu til at krybe paa Hænder og Fødder hen ad den lange Rygning og naaede en anden Bygning, som var forbunden med den første. Den var et Stokværk lavere, vi lod os glide ned paa den, derpaa ned til Tagrenden, og derfra sprang jeg ned paa Stenbroen, men det gav mine Ben en drøj Hilsen. Derimod slap min Ledsager bedre, da jeg tog imod ham med mine Arme.

Vi befandt os nu paa en stor Gaardsplads, som var omgivet af høje Pakhuse. Disse havde vel Portdøre, men de var alle vel tillaasede, saa vi befandt os som i en Fælde, hvorfor jeg atter maatte tysse paa min Ledsager for at faa ham til at holde inde med sit Klynken. Jeg var ved at søge omkring og opdagede et Plankeværk. Dette var saa højt, at jeg maatte strække mig for at naa op til den øverste Kant, men jeg entrede op, og herfra rakte jeg en Haand ned til min Kammerat, som ikke var saa høj som jeg og derfor ikke selv kunde hjælpe sig op.

Vi kom altsaa lykkeligt over Plankeværket og befandt os atter i en Gaardsplads, denne Gang kun i en meget lille en. Der fandtes kun en eneste Dør, som villigt aabnede sig, da jeg tog i Klinken. Vi kom nu ind paa en lang og meget smal Gang, der førte hen til Gadedøren. Men denne var laaset, hvorfor jeg slog Hænderne sammen og raabte: »Gud, se i Naade til os!« Jeg tog kraftigt fat paa Døren, og nu sprang den op.

Vi stormede ud paa Gaden, gennem denne og hen imod Kirken, og saaledes videre fra Gade til Gade, indtil vi kom paa Store Gade. Langs ad denne gik det nu, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde og vore Ben bære os. Vi var rigtignok heller ikke saaledes i Klæder, at det var passende at lade sig se længe paa en Stads Gader, især jeg, som baade var barhovedet og dertil halv nøgen og pjaltet, thi mine Bukser havde store Flænger af den frygtelige Klatren.

I saadan en sjælden Dragt sagde jeg Odense Farvel.

Lidelsesvejen.

(I næsten to Uger søger de to Flygtninger nu at komme ned til Sønderjylland. De kan kun vandre et Par Timer hver Nat, naar de ikke behøver at frygte for, at der færdes Mennesker ude, Veje og Stier undgaar de som Regel, og den største Del af Døgnet ligger de skjult paa Høstænger i enligt beliggende Gaarde eller endog i Siv og Buske ude i det frie.

De døjede ubeskriveligt meget ondt paa denne Vej. Steensvang havde under den farlige Flugt faaet dybe Flænger, og der traadte Saarfeber til, hvad der medførte en brændende Tørst, som pinte ham, naar de to i de mange Timer laa skjulte under Hø og Halm. Feber og Tørst gik først over, da han i Mangel af bedre maatte tage et Redskab, man ellers ikke benytter til Drikkevand, med op i Høet, fyldt med Vand, der efterhaanden fik en meget bitter Smag. Desuden havde Steensvang ved Springet ned fra Huset faaet det ene Knæ af Led, og hvert Skridt pinte ham meget.

De led meget under Kulden, da det var sent Efteraar med Regn og Slud, Hagl og Frost i skiftende Følge. Steensvang var halvt nøgen, og enkelte Dage maatte de sidde skjult ude i Sivet uden at kunne røre sig. Først flettede han saa en Hat og en Kappe af Halm, senere skaffede hans Ledsager gamle Klæder paa sin Hjemegn.

For Fynboen var Sulten det værste. I en Lade fandt de engang nogle Rugkærner, som de gnavede af i flere Dage, ellers levede de af de Kaalstrunker, som de fandt paa Markerne.

Steensvangs Levnedsskildring fortæller meget udførligt om denne farlige og smertefulde Vandring. Her skal kun meddeles et Par Brudstykker.)

Den gode Gud magede det saadan for os, at vi ogsaa den anden Nat fandt Lejlighed til at snige os til Husly og derpaa lige som den første Nat gravede os ned i Halm og Straa. Men nu havde jeg desværre faaet en hidsig Feber paa Halsen, forbunden med en uudslukkelig Tørst, hvorfor jeg i Mangel af andre vaade Varer sugede paa mine vaade Klæder for dog

at køle og lædske Munden en lille Smule. Min Kammerat havde en anden Ulykke at drages med, hvorfor han jamrede sig med dæmpede, ynkelige Toner. Hans Mave kradsede haardt paa ham, fordi han ikke havde givet den den skyldige Kontribution i to Gange 24 Timer. Jeg gav ham det Raad, at han skulde vogte sig for at tænke paa nogen som helst Slags Mad og Spisevarer og sagde til ham: »Hvad mig angaar, da mangler jeg aldeles Appetit, og efter som jeg nu befinder mig, tror jeg, at Døden snart vil give mine Tænder den evige Hvile. Skulde saadant ske, da list dig kun i Tavshed bort fra mig, og ti kun stille dermed. Lad saa dem, som dette Hus tilhører, have den Fornøjelse at finde mig som en anden død Rotte. Imidlertid laa jeg der og var plaget paa flere Maader. Foruden at Feberen førte en ulæskelig Tørst med sig, smertede mit Knæ mig meget, og desuden led jeg af den frygteligste Kulde, saa at jeg laa og rystede og bævede. Det var til Skade for mig, at min Kammerat førte et eget Selskab med sig, som jeg bar stor Afsky for, saa jeg ikke kunde trykke mig tæt ind til ham for at faa en Smule Varme. — — —

Ved at gaa over alle Marker, kom vi over en Bakke og kunde nu skimte Havet, og derfor satte vi Kursen lige ned efter Stranden. Men inden vi kunde tage os i Vare, traf vi paa et Hus, som viste sig at være en Smeds Bolig. En sort Smed stod ved Huset og havde os i Kikkerten. Vi blev altsaa overraskede, men kunde ikke undvige for ikke at vække Mistanke. Han bød os God Aften, og vi svarede med samme Hilsen. Han spurgte: »Hvorhen gælder Rejsen?« — »Til . . . .«, svarede jeg, »er der langt derhen?« — Ja, der er ikke saa kort, og saa vil jeg sige Eder, at der findes ingen Kro i Byen, som nu ligger for Eder, men I kan godt komme ind til mig, for at faa noget at spise og drikke.« — For ikke at forraade os, takkede jeg for Indbydelsen, men tilføjede, at vi ikke havde noget nødig. Han bød os imidlertid igen indenfor, hvilket vi da ogsaa gjorde for ikke at vise Frygt. Han bød os nok saa venligt at tage Sæde og sagde til en Kvinde, som efter Udseendet at dømme var lige saa forsulten som vi, at hun skulde komme med noget Mad til os, hvilket Fynboerne kalder deres Smørrebrød. Vi sad tæt ved hinanden og tog hver et Stykke

Brød, men jeg følte, at her vilde gode Raad blive dyre, thi i det samme kom der nok en stor, sort Karl ind og stillede sig ved Døren, hvorfor jeg med Foden stødte til min Kammerat, for at han kunde være parat for ethvert Tilfælde. Den store, sorte Smed gav sig til at spørge: »Hvad gælder Eders Rejse, og hvad er Eders Haandtering?« Jeg svarede: »Vi er kun Arbejdskarle og kommer fra .... og vilde nu forsøge at faa Kondition paa .... og søger derfor at naa derhen i Aften, thi faar vi Tjeneste der, saa faar vi nok frit Natteleje.« Smeden sagde derpaa til mig: »Han er nok en Holstener?« »Nej«, svarede jeg, »det er jeg aldeles ikke, (hvad der ogsaa var sandt, da jeg var en Slesviger og ingen Holstener), men jeg har opholdt mig længe i Slesvig, og der er blevet en Del af Sproget hængende ved mig.« Men nu begyndte han igen: »I kan godt blive her i Byen, thi Sognefogden skal nok give Eder Logi.« Vi sagde, at vi vilde videre, spurgte, hvad vi skyldte for Maden, og da han intet vilde have, sagde vi mange Tak og bad ham vise os Vejen til .... Dertil svarede han: »Jeg skal nok vise Eder Vejen til Sognefogden.« Nu kom mit Blod i Kog, jeg følte som en Kæmpekraft i Legemet, og da jeg rejste mig, stødte jeg min stærke svære Stav haardt i Gulvet og laante ham et Par glubske Øjne. Begge Drabanter veg tilbage, men de fulgte os ud paa Vejen og spurgte os: »Har I Pas?« Jeg vendte mig hurtigt om, traadte hen til dem og sagde: »Hvad? Skal man her i Mørke og midt paa Vejen vise Pas for saadan et Par Karle?« Derpaa begyndte jeg at hæve min store Stav. Begge de sorte Djævle sprang hurtigt til Side, men den ene svingede hurtig uden om os og løb forud for os. Vi opdagede nu, at vi befandt os i en stor Landsby, og det sorte Bæst, som var løbet forud, gav sig til at banke paa en stor Port, medens han brølede af fuld Hals: »Her er de to Karle, som er løbet bort fra Arresten i Odense!« Det satte os hurtigt i Bevægelse, og vi løb nu af al Kraft, og uden at tænke paa mit Knæ, sprang jeg som en Hjort. Men til Lykke for mig sprang mit Knæ i Led ved de store Spring, som jeg tog. Vi havde Held til at komme ud af Byen, men vi var ikke komne langt, før vi hørte, at hele Byen var paa Benene og med Hujen og Lar-men satte efter os. Dog den gode Gud kom os til

Hjælp, thi det slog netop ind med en stærk Storm, og en stor Haglbyge førte et saa kulsort Mørke med sig, at vi blev ganske usynlige for vore Forfølgere. Ved vort Løb standsede vi ved Havet, som vi imidlertid hurtigt forlod for ikke at blive snappet. Vi tog atter ind ad Landet igen, thi jeg indsaa, at det var mest raadeligt at gaa temmelig langt tilbage for langt længere nordpaa atter at søge ud til Havet. — — —

Endelig naaede vi uhindret til Havet, og efter at være gaaet et Stykke langs med dette, fandt vi en Fiskerbaad, men desværre var der ingen Aarer i den. Vi maatte derfor atter op ad Markerne for at finde nogle Træstykker, som kunde bruges til at ro med. Vi fandt ikke noget uden en Husstige, som vi rev fra hinanden og derved fik et Par Aarer. Endskønt vi havde haard Modvind i Forening med tykt Mørke, stak vi i Søen. En eneste Stjerne kunde jeg kun øjne, og i Begyndelsen tog jeg mit Bestik efter den, men den forsvandt hurtigt som Følge af en svær Hagelbyge, der medførte en saa forrygende Storm, at ogsaa jeg nu troede, vor sidste Time var kommet. Medens min Kammerat skreg og tudede af fuld Hals, bad jeg i Jesu Navn den almægtige Gud om Hjælp og Bistand i vor Nød. Omsider opdagede min Kammerat Land, og vi landede, men frygtede for, at det var paa et Næs paa Fyn. Vi krøb op paa den stejle Bakke, der rejste sig lige foran os, for at se, hvor vi var. Men næppe var vi komne derop, før vi opdagede, at der laa Kanon ved Kanon langs ad samme, hvorfor jeg baade glad og bange udbrød: »Salte Pine! Det er jo Fredericia Fæstning! Nu hurtigt tilbage! Hvor der er Kanoner, der er ogsaa Skildvagter.« ....

Jeg holdt vort Bestik efter et Sted, hvor der boede en Svoger af mig, og vi naaede ogsaa lykkeligt dertil. Her blev vi vel modtagne og forplejede, og jeg fik et Par gode Støvler og nogle Rejsepenge. Medens vi opholdt os her, fik jeg mig ogsaa barberet, men da jeg fik mig at se i Spejlet, var jeg nær blevet bange for mig selv. Jeg var nemlig ganske laaden i Ansigtet, og Øjnene havde ligesom trukket sig tilbage i Hovedet, og Huden i Ansigtet havde lagt sig i Folder, saa jeg lignede en, som længe havde ligget paa Sygelejet. — — —

Vi fortsatte vor Rejse med mere glade Ansigter

end forhen. Munden kom mere og mere i Gang paa min Ledsager, og jeg mærkede, at der vrøvlede en Aand i ham, som just ikke var af det bedste. Jeg forelagde ham derfor atter Guds store Naade, som havde frelst os ud af saa megen Nød og Fare, og formanede ham til i Fremtiden at holde sig efter Guds Bud, og fortsatte saa: »Nu er Tiden snart kommen, at vi maa skilles. Du kan være forvisset om, at vort Signalement er udbredt vidt og bredt fra Odense, og hvis nogen skulde tiltale os, vil det fynske Sprog røbe os. Jeg vil raade dig til, at du tager vestpaa, ud til Marsken, og endnu sikrere vilde du være, hvis du kunde komme over paa en af de fede Vesterhavsøer, hvor man til Vinters altid mangler Arbejdskarle.« Han tudede igen, men jeg trøstede ham med, at Arbejdet blev rigeligt lønnet i Marsken, og at man derude hos de rige Marskbønder levede fedt og godt. Ved den næste Korsvej tog vi Afsked fra hinanden, efter at jeg havde givet ham Halvdelen af Rejsepengene. Hver af os gik sin Vej, vi kom snart hinanden af Syne, og jeg saa ham aldrig mere.

Fredløs paa egen Grund.

Da jeg saa, at han var mig helt af Syne, lagde jeg mig ned paa Jorden bag en Lyngtue for at takke og bede til Gud om hans Bistand til at fatte den bedste Beslutning til min fremtidige Sikkerhed. Da jeg havde tænkt frem og tilbage, besluttede jeg at vende tilbage til mit Hjem. Jeg vilde snige mig til at tale med min Kone for at raade hende, hvad hun ved et og andet havde at iagttage. Men jeg indsaa, at dette ikke lod sig gøre, hvis jeg ikke havde en Ven, som kunde gaa mig til Haande. Mine Tanker standsede ved en Svoger af mig, som boede i Landsbyen Uge, et Par Mil fra mit Hjem. Jeg kom heldigt og ubemærket til hans Gaard. Da jeg traadte inden for hans Dør, saa min Søster mig først og blev derved saavel bestyrtet som glad. Hun var ikke sen til at faa mig bragt hen i en afsides Krog i Huset, hvor hendes Mand ogsaa snart kom til mig, dog ikke, uden at Ængstelsen stod tydeligt malet i hans Ansigt. Jeg overbeviste ham om, at i Følge vor Jydske Lov kunde ingen Mand komme i Ulempe for at have huset en Forbryder en Nat, og tilmed hvilede der

endnu ingen Dom paa mig, og min Forseelse var endnu ikke fastslaaet.

Da det var blevet Aften, gik vi med den største Forsigtighed lige til mit Hjem. Min Svoger nærmede sig først til den Ende af Huset, hvor min Moder havde sin Aftægtsbolig, hvor han, efter at han havde banket paa og givet sig til Kende, blev indladt. Efter et lille Ophold blev der givet Tegn til mig, og jeg kom ogsaa ind. Jeg var imidlertid næppe kommet indenfor Døren, før min Moder tog heftigt til at græde og sagde: «O Gud, o Gud! hvor skal vi nu skjule dig! Thi lige saa glad jeg er ved at se dig, lige saa bange er jeg, at de kan fange dig igen». Jeg trøstede hende og sagde: »Lad mig nu faa min Kone i Tale, thi det er ej raadeligt for mig at opholde mig længe her. Da det nu netop er 14 Dage siden, at jeg smuttede fra dem i Odense, kan der let være truffet Foranstaltninger fra Fyn til Øvrigheden her«.

Min Moder fik ogsaa snart min Kone hentet, men hun kom ogsaa med et højst bange Hjerte og under Graad ind til mig, hvorfor jeg ligeledes maatte trøste hende. Min Svoger stod imens paa Vagt, for at vi ikke skulde blive overraskede. Jeg fik min Kone til at bringe mig en Sæk og en Spade og sagde saa: »Vil du nu sørge for, at jeg kan faa noget at leve af, saa skal jeg nok sørge for at faa en skjult Bolig. Du skal kun hver Aften, naar det er blevet mørkt, bringe Maden hen og sætte den under den Tornebusk, under hvilken vi, som du vist nok erindrer, søgte Ly under en Tordenbyge. Men hvis du mærker den mindste Fare, skal du blive borte, thi jeg dør ikke af Sult et Par Dage. Jeg vil ogsaa af og til om Aftenen søge hen til den omtalte Tornebusk, for at vi kan aftale et og andet. Hvor jeg skjuler mig, er det derimod ikke gavnligt hverken for dig eller mig, at du faar at vide«. Da min Moder hørte denne Aftale, udbrød hun: »Gud bevare os vel! Vil du skjule dig i Marken i saadan en Frost og Kulde, saa fryser du ihjel!« — »Nej, lille Mor, jeg skal nok faa mig en Plads, hvor jeg kan ligge lunt og godt.«

Efter at jeg havde faaet noget at spise og rent Linned paa og mere Klæder paa mig, takkede jeg min Svoger, ønskede dem alle en god Nat og gik med min Sæk og min Spade ud i min Mark, hvor jeg først

søgte hen til en gammel Jordvold for der at grave mig ned. Men hvilken Forlegenhed kom jeg ikke i, da jeg opdagede, at Jorden var saa haardt frossen som en Sten! Jeg kom saa til at erindre en gammel Ræve- eller Grævlingehule, til hvilken jeg nu hurtigt søgte hen. Til min Glæde fandt jeg her en aaben Dør, hvor jeg kunde komme ind, og jeg gav mig straks i Arbejde med at indrette min nye Bolig noget anderledes, end Ræven havde den indrettet. Al den udgravede Jord skød jeg indad i Hulen, thi at Hulens tidligere Ejer var indenfor, bar jeg ingen Tvivl om, da jeg kunde mærke det paa den fæle Stank. Den blev jeg nu fri for ved den megen Jord, som jeg skød ned i Hulen med mine Fødder. Da jeg havde mit Lokale færdigt, krøb jeg ud og gav mig til at rive Mos og tørt Græs af langs med Diger og Gærder, og deraf lavede jeg et blødt Leje. Derpaa sørgede jeg for at faa en Dør til at lukke for min Bolig. Det blev en ganske nymodens en. Jeg udsøgte nemlig i et Gærde en passende tæt Tjørn, som jeg filtrede saaledes til med Mos og tørt Græs, at den blev ganske tæt mod Vind og Vejr. Medtagende min Sæk og Spade krøb jeg nu ind i min Bolig, trak min Dør til efter mig, lagde mig paa mit Leje og trak min Sæk som en Dyne over mig. Jeg følte mig lykkelig og bad til Vorherre, at han fremdeles vilde bevare mig. Derpaa faldt jeg i en tryk Søvn.

Det var kun faa Dage derefter, at min Kone bragte mig den hellige Juleaftensmad, som jeg med god Appetit og i bedste Velbefindende spiste i min Hule, saa at vel ingen Fyrste i sit Palads kunde have befundet sig mere lykkelig. Min Nytaarsaftensmad fik jeg ligeledes paa samme Sted. Men det varede ikke længe, før der rejste sig Modgang, thi der blev sat Vagt ved og i mit Hus. Alligevel var min Kone snild og heldig nok til at bringe Levnedsmidler ud til mig, og jeg befandt mig ganske vel og holdt mig i min Hule i mange Uger. Om Dagen laa jeg ganske stille indenfor, men hver Nat spadserede jeg frem og tilbage i en tør Grøft, for at holde min Sundhed vedlige og for ikke at blive stiv paa mine Lemmer.

Imidlertid opstod der ligesom en stille Pavse, og det blev almindeligt troet, at jeg var rejst ud af Lan-

det. Men da ankom der fra Fyn et Brev fra Møller til min Kone. Han fortalte, at det nu var lykkedes ham at undvige, men han vidste ikke Raad til at komme bort fra Fyn, og hvis min Kone vidste, hvor jeg var, skulde hun bede mig komme med en Baad til et nærmere betegnet Sted. Da jeg havde læst Brevet, betragtede jeg det nøje. Det var ganske rigtigt min Vens Haandskrift, men jeg anede straks Uraad. Jeg kendte ham for godt til at vide, at hvis han virkelig var sluppet ud af Fængslet, skulde han ogsaa nok selv forstaa at komme bort fra Fyn. Jeg antog derfor straks, at man havde tvunget ham til at skrive dette Brev. Jeg sagde derfor til min Kone: »Dette Brev er som en Pil, udskudt fra Helvede. Det vil ikke vare længe, før du kommer i Forhør for min Skyld, og saa vil man ogsaa spørge dig efter dette Brev. Opbevar det sikkert bag Laas og Lukke, at du saa kan tilkaste dem det, ellers kan du blive bragt i Arrest, da de vil tro, at du har bragt Brevet til mig.«

Jeg vilde nu betale med samme Mønt og skrev derfor et Brev, som om jeg var i Hamborg og havde sendt det med en fattig Rejsende. Mundtlig gjorde jeg min Kone opmærksom paa, hvad alle Husets Folk skulde sige angaaende den rejsendes Paaklædning, for at deres Udsagn kunde stemme overens. Der ankom ogsaa en føje Tid efter en Øvrighedsperson og optog Forhør over min Kone, og blandt andet spurgte han ogsaa, om hun havde faaet et Brev fra Fyn. Ja, det havde hun. »Hvor er dette Brev?« spurgte han. »Det ligger i Skatollen der inde i den anden Stue«, sagde min Kone. Han fulgte med og spurgte, om hun ikke ogsaa havde faaet Brev fra sin Mand. »Jo, det er ogsaa i Skatollen«. Saa fik han begge Løgnebreve og tog dem med. Forhøret forløb saaledes lykkeligt og vel, men hvis min Kone havde kastet Brevet i Ilden, saa vilde de have troet, at hun havde bragt mig det, og de havde maaske ført hende i Fængsel fra de smaa Børn for at prelle hende til at sige, hvor jeg var.

Efter dette Forhør blev der igen en lille Pavse. Jeg holdt mig saa usynlig som muligt og havde derved den Lykke, at jeg kunde opholde mig i en Krog i Huset, som jeg havde saaledes indrettet, at jeg kunde se enhver, som nærmede sig Gaarden. Om

Dagen maatte jeg holde mig meget stille, saavel for vore Børn som for vore Tjenestefolk. Om Natten derimod søgte jeg den frie Mark for at bevæge mig. Jeg kom til at elske Natten med dens Ensomhed under den stjerneklare Himmelbue. I den mørke Nat fandt jeg altid Gud nær hos mig og fandt Ro i mit Hjerte.

Paa denne Maade levede jeg en længere Tid og var som en levende død, men alligevel krydsede der mange Rygter om mig blandt Folk. Snart blev der sagt, at jeg holdt mig skjult hjemme, snart, at jeg var rejst til Amerika, og saa blev der fortalt, at jeg var død og blevet begravet i Stilhed i Haven.

Paa Vej til Amerika.

Som Følge af den slemme Stilling, hvorpaa kun Døden kunde gøre en Ende, besluttede jeg at forsøge at komme til Amerika, omendskønt det var en vanskelig Sag. Ikke alene manglede jeg Rejsepenge, men ogsaa de fornødne Rejsepenge. Men jeg haabede paa at faa en eller anden Bestilling paa et Skib, som sejlede til Amerika.

En Midnatstime forlod jeg mit Hjem, efter at jeg først havde været inde og set mine tre smaa, uskyldige Børn, som laa i deres søde Søvn. Min Kone fulgte mig med Taarer et Stykke paa Vejen, og det blev saare svært at tage Afsked med hinanden. Med et vemodigt Farvel maatte vi omsider rive os fra hinanden, og med en hurtig Gang begyndte jeg min Vandring for at faa Nytte af Natten, som stedse var mig en trofast Ven.

Det blev imidlertid snart saadan et Tordenvejr, som jeg hverken før eller senere har oplevet, og med det fulgte en styrtende Regn, saa jeg blev gennemblødt til Skindet. Jeg naaede i Uvejret til »Holdbi« Kro, men da man kendte mig der, kunde jeg ikke gaa derind. Da jeg havde gaaet et temmeligt Stykke hen over Heden, opdagede jeg en Jordhytte, som Hyrderne, der vogtede Kreaturerne paa Heden, havde til deres Ly. Her krøb jeg ind og satte mig, men da Regnen blev ved, saa jeg mig tvunget til at gaa videre. Jeg var saa vaad, at mine Støvler løb fulde af Vand, saa jeg flere Gange maatte lægge mig paa Ryggen og række Benene i Vejret for at Vandet kunde løbe ud af dem. Men hvad jeg mest led ved den styrtende

Regn var, at alt mit Brød nu var ganske gennemblødt, saa at saavel Smag som Kraft var helt forsvundet, og dog maatte jeg hjælpe mig dermed, til jeg naaede Hamborg.

Om Dagen lagde jeg mig i Læ, hvor Solen kunde varme paa mig, og om Natten vandrede jeg. Da jeg kom længere sydpaa, forfejlede jeg flere Gange Vejen og maatte derfor af og til spørge mig for. Den første Gang, jeg saaledes søgte Vejvisning, traf jeg ind paa en stor Bondegaard, hvor Stuen sad fuld af unge Bønderdøtre. Ved min Hilsen og mit Spørgsmaal opslog de alle en lydelig Latter, saa at jeg blev ganske opbragt og gav dem en varm Rivlemang, og det paa godt Dansk, idet jeg kaldte dem for »holstenske Tosehoveder«. Manden i Huset skældte paa dem i deres Plappesprog og viste mig derefter Vejen. Derved gav han mig Forklaring for den taabelige Latter. De havde en Leg for, og den, som Loddet traf, skulde have det første Mandfolk til Kæreste, som kom ind ad Døren, og nu var saa netop jeg ankommen.

Endelig skred jeg paa min Rejse saa vidt fremad, at jeg kunde øjne Kirketaarnene i Hamborg. Paa en lille Bakke laa jeg og saa efter, hvor høje og majestætiske de pegede op mod Himlen. Men der var intet Hus i Hamborg, som havde en aaben Dør for mig. Naar jeg spurgte efter Nattelogi, fik jeg til Svar, at jeg først skulde forsyne mig med en Natteseddel, og det var mig en Umulighed, da jeg ikke havde Pas. Jeg tog derfor mit sædvanlige Kvarter i Guds og Naturens store Sal og gik hver Aften langt uden for Staden.

Om Dagen gik jeg hist og her omkring, mest, hvor Søfolkene opholdt sig, og blandt dem søgte jeg især til Amerikanere og Englændere, men til ingen Nytte. Enhver forlangte Søpatent, hvilket var noget, som jeg hverken ejede eller kunde skaffe. Da jeg snart kom paa det rene med, at der her intet var at udrette for mig, besluttede jeg mig til at rejse tilbage, efter at jeg i fire Dage havde opholdt mig i Hamborg.

(Steensvang vandrer saa tilbage. Han fortæller udførligt om sine Oplevelser paa denne Tur, bl. a. om de morsomme holstenske Huse, hvor man skal ind ad

Gavlenden. De fleste Steder er Folk haardhjertede, men enkelte Steder faar han ogsaa noget at spise.)

Paa denne Maade kom jeg til mit Hjem, hvor der mødte mig et glad Hjerte, nemlig min Kone. Hun fortalte, at hun næsten havde været ude af sig selv af Frygt for, at der skulde tilstøde mig noget ondt. Hun havde hver Nat drømt om mig, at der var et Rovdyr efter mig. Jeg fortalte hende, hvor umuligt det var for mig at komme til Amerika uden Pas, og tillige fortalte jeg hende, hvad jeg havde udstaaet paa denne Rejse.

Jaget.

Vi holdt nu Raad om, hvorledes vi skulde forholde os. Jeg sagde til min Kone: »Du kan stole paa den fattige Kone, som vi i hin haarde Vinter med Mand og Børn frelste fra at omkomme af Hunger og Kulde. Saa snart hun igen kommer for at faa noget til Livets Ophold, fortæller du hende, at du nu har faaet Brev fra din Mand, og at han er paa Sørejsen fra Hamborg til Amerika.« Dette gjorde min Kone, og Nyheden var snart udspredd i hele Omegnen.

Jeg levede saa en rum Tid i den bedste Ro, men maatte rigtignok som en Rotte søge Skjul, saa snart jeg mærkede det allermindste, som kunde sigte til mig. Alligevel blev det snart nødvendigt, at jeg arbejdede under aaben Himmel, men det skete flere Aar kun om Natten, især naar Maanen havde indtaget sin Plads og lyste for mig. Saa satte jeg Gærder og Diger i Stand og arbejdede i Haven. Men da jeg saavel Dag som Nat maatte være i Klæderne for altid at være parat til Flugt, sled jeg det ene Klædningsstykke efter det andet, og det var slem, for jeg kunde ikke henvende mig til Skrædderen for at faa nye Klæder syet. Jeg uddannede mig saa til at være min egen Skræddermester. Nøden er en god Læremester.

Der kom snart ny Modgang. Da vore Kreditorer og Kautionister mente sig sikre for Modstand fra min Side, trængte de ind paa min Kone. De vilde formaa hende til at sælge Gaarden, hvorved der ikke vilde være blevet en rød Øre tilovers til os, da Gaar-

den dengang paa Grund af den trykkende Rigsbank-skat kun havde ringe Værdi. Min Kone modsatte sig, men kunde ikke forhindre, at de forpagtede Gaarden ud til en Mand, som ingen Ting duede til og derfor spolerede baade den levende og den livløse Ejendom. Efter et Aar gik han fallit, og saa overtog min Kone Driften igen.

Tiden skred ustandseligt fremad. Nye Aar forløb, uden at jeg havde mærket noget til Forfølgelser. Mine Tanker vendte ofte tilbage til mine Ulykkesfæller fra Fængslet og Flugten. Jeg erfarede, at min Kammerat fra Flugten omsider, drevet af Hjemve, var søgt nordpaa igen, og at man havde paagrebet ham i Fredericia og derfra ført ham til Arresten i Odense igen. Langt om længe erfarede jeg ogsaa, at mine Kollegaer og Ulykkesfæller fra Odense alle var blevne idømte strenge Straffe. Vel blev de ikke dømt til at miste Livet, men de blev dømt til livsvarigt Tvangsarbejde i Slaveriet og Rasphuset, hvilket i Grunden var det samme som at blive dømt fra Livet. Der sagdes, at ingen kunde udholde Arbejdet i For-ening med Kummer og Savn i Rasphuset længere end i 3 Aar. Jeg for min Part vilde hellere dømmes til at miste Hovedet end saaledes at sejjpines til Døde.

Jeg vidste nu, hvad jeg havde i Vente, hvis det lykkedes dem at fange mig, og jeg tog derfor de bedste Foranstaltninger til min Sikkerhed. Foruden at jeg stadig sov i Klæderne, havde jeg altid et Vaaben eller en god Knippel ved Haanden. Hellere vilde jeg dræbes paa Stedet i Kamp end straffes saaledes som de øvrige Rigsbanker. Imidlertid bedredes vor Stilling i pekuniær Henseende. Vel maatte der endnu spares, men som Følge af, at Handel og Vandel nu gik bedre, kom der bedre Priser paa Landmandens Produkter. Ved den gode Ro, som jeg havde, blev jeg imidlertid ogsaa dristigere og lod mig til Syne for betroede Slægtninger og Venner. I Længden kunde det heller ikke undgaas, at en eller anden saa mig, naar jeg arbejdede paa Marken, selv om det skete ved Nattetide. Desuden havde vi jo ogsaa Tjenestefolk, for hvem det i Længden ikke kunde skjules, at jeg opholdt mig hjemme, da de kunde bemærke mit Arbejde. Der løb Rygter om paa Egnen, at jeg var hjemme, hvorfor jeg ogsaa advaredes af Slægt og

Venner og af vore Tjenestefolk, som var os tro og hengivne. Af velvillige Sjæle bragtes det omsider ogsaa for Myndighedernes Øren, og nu begyndte Forfølgelsen for ramme Alvor.

Der ankom pludselig en Trop Politibetjente og omringede Huset, som de gennemsøgte fra Ende til anden. Jeg havde imidlertid opdaget dem i Tide og var smuttet ud paa Marken, hvor jeg, skjult i et tæt Hegn, holdt nøje Øje med Huset. Efter nogen Tids Forløb kom hele Sværmen ud af Huset og gennemsøgte Halmstakke og lignende ved at stikke gennem det med Spyd og Sabler. Derefter begyndte de at afsøge Marken, saa jeg maatte hurtigt søge længere bort. Ved Midnatstid søgte jeg tilbage til mit Hjem og nærmede mig det med den yderste Forsigtighed, hvilket viste sig at være nødvendigt, thi da jeg kom ganske nær til Huset, bemærkede jeg, at der var sat Vagt ved samme. Jeg skyndte mig tilbage til et Sted, hvorfra jeg kunde iagttage, hvad Posterne foretog sig. Om Morgenen saa jeg, at de efter en kort Raadslagning forlod Gaarden. Jeg vendte tilbage, og min Kone fortalte, at Politiet havde ransaget hele Huset, havde stukket Hø- og Halmdynger igennem med deres Sabler og derefter havde holdt skarpt Forhør over min Kone, min Moder og vore Tjenestefolk. Alle havde indrømmet, at jeg havde opholdt mig hjemme, men ingen vidste, hvor jeg nu var, hvad der ogsaa var sandt nok.

Næste Aften opsøgte jeg min Søster, der var gift med en Gaardmand i samme By. Deres Gaard laa frit og enligt med god Udsigt til alle Sider, og tilmed var min Søster ikke bange af sig. Hun havde et Skjulested til Rette oppe paa Loftet, og da Politiet den næste Nat igen mødte hjemme og gennemsøgte Huset, besluttede jeg at blive i mit nye Skjulested. Efterstræbelserne efter mig vedblev i den nærmeste Tid. Da man ikke fandt mig i Hjemmet, begyndte man ogsaa at søge hos Egnens Beboere. Jeg begav mig derfor til en Søster og Svoger, som boede længere borte, og der blev jeg i længere Tid. Jeg fik saa Efterretning, at Politiet syntes at være bleven ked af Jagten, og efter at jeg en Tid igen havde været hos min Søster i vor By, tog jeg hjem.

Det gjaldt nu om at være dobbelt aarvaagen. Vi

anskaffede os en aarvaagen og bidsk Hund foruden den, vi allerede havde, og begge havde deres Ophold ude. De advarede mig flere Gange, naar der var Fare paa Færde, og jeg slap altid godt fra det. Undertiden gik Forfølgerne i Kroen, inden de besøgte Stensvang, og saa kom der Ilbud op til os for at advare mig. Politiet var ikke synderlig modigt. Man fortalte jo om mine store Legemskræfter og mit hid-sige Sind, og nogle af dem, der saa min Broders store Bibliotek og havde hørt om min halsbrækkende Flugt fra Odense Fængsel, troede ogsaa, at jeg kunde mere end mit Fadervor.

Aar forløb atter. Der kom en enkelt Gang en Politibetjent og spurgte efter mig, men ellers havde jeg nogenlunde Ro. Jeg fik Besøg af Slægtninger og Venner, og undertiden vovede jeg ved Aftenstid at besøge dem igen, saa at Tiden trods min Indeslut-tethed ikke blev saa lang. Men jeg erfarede snart, at der fandtes nogle, som kom under Venskabets Maske og bag efter gik hen og forraadte mit Ophold. Imid-lertid var Rygtet om mig og de Forfølgelser, jeg var udsat for, løbet vidt og bredt omkring, og jeg fandt megen Medfølelse, selv blandt Mennesker, der næsten var mig ubekendte. Thi jeg fik flere Tilbud om at komme til dem for at finde Skjul og Opholdssted. Dette blev ogsaa snart fornødent.

Jeg stod en Dag inde i Huggehuset og lavede noget til Rette, da vor Pige kom løbende og raabte: »De kommer! De kommer!« Jeg saa nu, at der kom flere Politibetjente hen imod Huset, hvorfor jeg hurtigt greb en Plejl, som netop stod der, og søgte at løbe ud til den modsatte Side. Men der var flere, end jeg tog mig i Vare for. Da jeg løb hen imod et Hegn, sprang der et Par Stykker ind paa mig. Jeg indsaa, at jeg var omringet, og at det eneste, der kunde frelse mig, var mine Bens Hurtighed. Jeg svingede min Plejl, slap ogsaa forbi dem og løb videre. Hvis de havde fulgt mig i Hælene, kunde det have været farligt nok, men de tilkaldte først deres Kammerater, og derved fik jeg et Forspring. Dette var dog ikke større, end at de beholdt mig i Syne, og nu fik jeg hele Selskabet i fuldt Løb bagefter mig. Forfølgelsen strakte sig milevidt, og jeg begyndte at blive træt. Men da vi naaede hen paa Holbøl Mark, fik jeg uven-

tet Hjælp af en Mand, som arbejdede paa Marken der. Da han saa hele Forfølgelsen og kendte mig, lod han sin Hat flyve i den stærke Blæst og satte hurtigt bag efter den. Forfølgerne tog fejl og satte efter ham, jeg kunde udnytte Terrainet og kom dem af Syne. Jeg holdt mig skjult i Skoven til om Aftenen og opsøgte derpaa min Søster. Hun gik næste Morgen hen og underrettede min Kone, der ikke havde sovet hele Natten af Uro for mig, om min Frelse.

Politiets Jagt tog nu Fart igen, og jeg kunde ikke være hjemme. Jeg opholdt mig i mit Skjul hos min Søster, men Politiet kom ogsaa der. Jeg besluttede derfor at tage imod et Tilbud, som en Bekendt langt inde i Sundeved havde givet min Kone. Da vi hørte, at Politiet nu havde Hunde med, og at der var udsat en Pris for min Paagribelse, saa vi kunde frygte, at nogen vilde søge at fortjene denne Judasløn, vilde min Søster have, at Rejsen derhen skulde foregaa til Hest. Saa trak vi en Nat min Svogers Heste ud af Stalden. Jeg besteg den ene og min Søster den anden; hun red nemlig ligesaa godt som en Karl, og nu gik det i rask Fart til Sundeved, hvorefter min Søster red begge Hestene hjem. I det nye, rolige Opholdssted levede jeg saa længe, til der kom Bud hjemmefra, at nu havde Politiet i længere Tid ikke ladet sig se.

En Spaadom.

Roligt blev det dog endnu ikke for mig. Gentagne Gange blev der søgt efter mig, men jeg undslap hver Gang. Jeg blev dog betænkelig, det vilde blive ved paa den Maade hele min Livstid.

Tanken om Amerika dukkede derfor atter op i mig. Der fortaltes saa meget om dette Land, hvor let det var at komme frem der, og at man fik den bedste Jord for ingen Ting og blot behøvede at opdyrke den. Jeg stod endnu i min kraftigste Alder, og ved Salg af min Gaard vilde der blive saa meget tilovers, at Hustru og Børn kunde rejse over til mig, naar Tiden dertil først var kommen. Min Kone og især mine Børn, som nu var voksede til, ønskede intet hellere, end at deres Fader og de selv kunde leve i

Ro. Slægt og Venner hjalp til med Raad og Daad, og en Ven skaffede endog et Pas, hvor Signalementet nogenlunde passede paa mig.

Efter en smertefuld Afsked fra Kone, Børn og Moder begav jeg mig paa Vandring til Hamborg, forsynet med Rejsepas og tilstrækkelig Rejsepenge. Jeg naaede endelig til Hamborg, hvor jeg straks søgte et Logi, som var mig opgivet af en Ven, som var Sømand. Jeg søgte hos Søfolk at faa Kundskab, om der var Skibe, som snart sejlede til Nordamerika. Jeg fik Anvisning paa et amerikansk Skib, som de mente om kort Tid vilde afgaa derhen. Skibskaptajnen var ogsaa villig til at tage mig med, hvad der glædede mig meget, da han var en danskfødt Mand. Men han sagde, at der vilde hengaa Uger, inden Skibet kunde sejle.

Men nu, da det syntes at blive til Alvor for mig med at komme til det fremmede Land, følte jeg ret, hvor tungt det var at forlade sit Fædreland. Trods alle Forfølgelser hang mit Hjerte dog ved Danmark, og ved at se vort smukke rød-hvide Flag, som syntes mig det smukkeste af alle de mange Flag, jeg saa her i Hamborg, følte jeg ligesom Sting i Hjertet ved Tanken om, at det om kort Tid ikke længere skulde være mit Lands Flag. Det maa have været indskrevet i Skæbnens Bog, at dette Flag skulde vedblive at være mit Flag, for hvilket jeg senere skulde sætte mit Liv og min Frihed i Vove. Thi nu hændtes mig noget ganske forunderligt.

Jeg havde jo Tid nok til at se mig om i Hamborg, og da jeg saadan drev omkring for at faa Tiden til at gaa, hørte jeg en Dag nogle Folk tale om en Mand der i Hamborg, som med stor Sikkerhed kunde forudsige Folks Fremtid. Jeg blev nysgerrig, spurgte efter Mandens Adresse og gik hen til ham, idet jeg tænkte: Opnaar du intet andet, saa faar du da Tiden til at gaa med dette.

Undervejs mødte jeg en af de hamborgske Politbetjente, som betragtede mig med større Opmærksomhed, end jeg syntes om.

Da jeg kom hen til Manden, udbredte han et Spil Kort paa Bordet. Han sad i nogen Tid og saa grunde paa Kortene, men derpaa saa han forundret paa mig og sagde: »Det var da et mærkeligt Levned-

løb, De har haft!» Og nu begyndte han at fortælle mig mit hele Levnedsløb med dets Begivenheder, deriblandt Ting, som ellers var skjult for alle. Jeg blev næsten bange og sagde: »Han vil dog vel ikke gøre mig noget ondt?» Nej, det vilde han ikke, sagde han, han gjorde ingen ondt med sin Viden. »Men hør nu videre,« vedblev han. »De maa opgive den Rejse, som De har i Sinde, og snarest forlade Hamborg, ellers vil det gaa Dem ilde. Hvis De derimod vender tilbage til Deres Hjem, vil De endnu i nogen Tid komme til at lide stor Forfølgelse, og en stor Sorg vil ogsaa ramme Dem, men Forfølgelserne vil De heldigt undgaa, og det vil derefter blive godt for Dem, og De vil komme til at ende Deres Dage i Fred og Ro hos Deres egne.«

Efter at have betalt Manden, gik jeg grundende tilbage til mit Logi. Her kaldte Værten mig straks til Side og spurgte mig uden videre, om jeg havde noget udestaaende med Politiet. Thj der var kommet en Herre og havde spurgt efter, om den og den af dette Udseende ikke logerede her, og om han talte det tyske Sprog med fremmed Accent. Han foregav, at han i Dem søgte en god Ven, og at han havde set Dem paa Gaden, uden i Trængslen at kunne hilse paa Dem, men jeg, sluttede Værten, ansaa ham nu nærmest for en hemmelig Politibetjent, og da jeg ikke gerne vil have nogen arresteret i mit Hus, svarede jeg, at den paagældende i Morges var gaaet med et Skib til England.

For Værten vilde jeg ikke indrømme, at Politiet søgte efter mig, men han har vel alligevel mærket, at der var noget i Vejen. Han vidste imidlertid ogsaa Raad for det. »Vent lidt«, sagde han, »saa sejler disse Mænd ned ad Floden, jeg skal nok skaffe Dem Plads i deres Fartøj.« Han gik hen til nogle forvovent udseende Mænd i Sømandsdragt, som sad ved et Bord for sig selv. Jeg indsaa nu, at Værten var en forslagen, snu Fyr, som var vant til saadanne Tilfælde. En af Mændene rejste sig og kom hen til mig, og snart var jeg ombord i deres Fartøj. Det gik nu rask ned ad Floden, og ud paa Aftenen kom vi til et Sted, som laa i Nærheden af Byen Wedel. Mændene, som jeg antog for Smuglere, lagde til og indbød mig til at følge med dem. De tog nogle store

Pakker og gik i Land med dem, og jeg fulgte. Vi kom til et enligt liggende stort Hus, hvor Pakkerne blev bragt ind, og der blev der anvist mig Soveplads for denne Nat. Betaling vilde de ikke modtage, tværtimod havde de beværtet mig undervejs. Det var næsten de eneste uegennyttige Mennesker, som jeg traf paa min hele Rejse frem og tilbage.

Den næste Dag vandrede jeg nordpaa, hjemefter. Denne Gang søgte jeg endnu mere vestlig gennem Holsten, saa jeg til sidst naaede helt ud i Marskegnen. Jeg naaede endelig til Ejderen, den gamle Grænseflod. I Nærheden af Frederiksstad kom jeg over den og stod nu atter paa slesvigsk Grund. Nu maatte jeg bruge større Forsigtighed. Jeg kunde let træffe paa Handelsmænd, som kendte mig. Desuden kunde man paa mit Maal høre, at jeg var længere nordfra, og Rygtet havde allerede gjort mit Navn bekendt helt her nede. Man fortalte om min Flugt fra Odense, og de store Forfølgelser, jeg havde undgaaet, fortaltes næsten med Beundring og naturligvis ogsaa med store Overdrivelser. Ofte plagedes jeg af Folk med Spørgsmaal angaaende dette, da Folk var meget nysgerrige efter at høre om Steensvang, men jeg fortalte dem kun saa meget, som jeg syntes var raadeligt, og lod dem for Resten blive i den Tro, som de havde.

(Uden større Hændelser naar Steensvang saa tilbage til Hjemmet).

(Sluttes.)
